

تعریف و هدف مقطع کارشناسی هوشبری

دوره کارشناسی هوشبری یکی از دوره‌های آموزش عالی (از شاخه‌های پیراپزشکی) است و هدف آن تربیت نیروی انسانی کارآمدی است که هر ۱ یا ۲ نفر از آنها بتوانند به عنوان دستیار یک متخصص بیهوشی زیر نظر وی در یک بخش اتاق عمل انجام وظیفه نمایند. ادامه تحصیل فارغ‌التحصیلان کارشناسی بیهوشی در مقطع کارشناسی ارشد در رشته‌های پرستاری، آناتومی، فیزیولوژی و دیگر زیر شاخه‌های علوم پزشکی امکان پذیر خواهد بود که در صورت پذیرفته شدن در هر یک از رشته‌های کارشناسی ارشد مذکور، شرح وظایف فرد تغییر یافته و از رشته هوشبری خارج می‌گردد (ادامه تحصیل در این رشته تا دکترای بیهوشی امکان پذیر نمی‌باشد).

با توجه به توسعه و گسترش دامنه علوم مربوط به بیهوشی، رشته کارشناسی هوشبری با تاکید بر یادگیری فعالانه، نوآوری، کسب اطلاعات و مهارت‌های بالینی جدید و مراقبت از بیماران به مطلوبترین شکل ممکن تاسیس شد. این دوره یکی از دوره‌های آموزش عالی (از شاخه‌های پیراپزشکی) است که دانشجویان طی دوره آموزشی با اصول جدید، روشها، تجهیزات و وسایل مورد استفاده در مراقبت از بیمار بیهوش در اعمال جراحی عمومی، تخصصی و همچنین بخشهای مراقبت‌های ویژه و اورژانسها آشنا شده و نحوه مراقبت از بیماران در مراحل مختلف بیهوشی را به صورت نظری و عملی فرا می‌گیرند.

ضرورت و اهمیت

با توجه به تعدد اعمال جراحی، به منظور کمک به متخصصین هوشبری تشکیل دوره کاردانی و کارشناسی هوشبری و تربیت افرادی کاردان و کارشناس در این زمینه و بکار گماردن آنها در بخشهای هوشبری زیر نظر متخصصان این رشته می‌تواند به استفاده بهینه از کار متخصصان بیهوشی بیانجامد.

شرایط و نحوه پذیرش دانشجویان

پذیرش دانشجویان کارشناسی هوشبری از طریق آزمون سراسری و به صورت متمرکز می‌باشد.

طول دوره و شکل نظام

متوسط طول دوره کارشناسی هوشبری ۴ سال و نظام آموزشی آن مطابق آئین‌نامه آموزشی مراکز آموزش عالی مصوب ستاد انقلاب فرهنگی است.

واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی ۱۳۴ واحد به شرح ذیل می‌باشد:

- درس عمومی: ۲۴ واحد
- درس پایه: ۴۱ واحد
- درس تخصصی: ۳۳ واحد
- کارآموزی: ۱۸ واحد
- کارآموزی در عرصه: ۱۶ واحد

وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی بیهوشی

نقش مراقبتی:

الف) شناخت وضعیت عمومی بیمار و اقدامات مراقبتی قبل از بیهوشی:

- آگاهی از پرونده، وضعیت و سوابق پزشکی بیمار.

- در آزمایش دستگاهها، تجهیزات مربوط به بیهوشی و آماده کردن لوازم، وسایل و داروهای موردنیاز و اطمینان یافتن از کارایی آنها با متخصص بیهوشی همکاری نماید.

- در برقراری راه وریدی محیطی مطمئن و مناسب با پزشک مربوطه همکاری نماید.

- در اتصال دستگاههای مختلف پایش به بیمار با پزشک مربوطه همکاری نماید.

- در کنترل و ثبت علائم حیاتی بیمار با پزشک مربوطه همکاری نماید.

- در قرار دادن بیمار در وضعیت‌های مناسب (Position)، بدون خطر و متناسب با نوع عمل جراحی با متخصص بیهوشی همکاری نماید.

ب) مراقبت از بیمار در خلال بیهوشی

- در پایش مداوم علائم حیاتی و سیستم‌های بدن بیمار و گزارش موارد غیرطبیعی به متخصص بیهوشی مشارکت نماید.
- در کنترل و ثبت میزان جذب و دفع مایعات به متخصص بیهوشی کمک نماید.
- در کنترل و پیشگیری از انتقال و انتشار عفونت‌ها حین جراحی و بیهوشی مشارکت نماید.
- در محافظت بیمار از نظر بروز عوارض احتمالی مشارکت نماید.
- در پیشگیری از آسیب‌های احتمالی به اعضاء بدن (خرابش قرنیه، سوختگی با وسایل برقی، فشار وارده به اعصاب محیطی و...) به متخصص بیهوشی کمک نماید.
- در برقراری راه هوایی مناسب توسط وسایل و لوله‌های گوناگون موجود برحسب نیاز به متخصص بیهوشی کمک نماید.
- در ارزیابی عملکرد دستگاهها و تجهیزات مربوطه با نظر متخصص بیهوشی مشارکت نماید.
- در ثبت و نگهداری برگه‌های مربوط به هوشبری با نظر متخصص بیهوشی کمک نماید.
- به نکات ایمنی بخش بیهوشی و اتاق عمل با نظر متخصص بیهوشی کنترل و توجه داشته باشد.

ج) مراقبت از بیماران پس از بیهوشی

- کمک به متخصص بیهوشی در هوش آوری بیماران
- کمک در انتقال بیمار به PACU
- استقرار در PACU و ارائه خدمات مراقبتی به بیماران بستری در آن
- کنترل و ثبت علائم حیاتی و پایش سیستم‌های مختلف بدن بیمار تا هوشیاری کامل و گزارش و ثبت موارد غیر طبیعی
- کنترل علائم هیپوکسی و گزارش موارد غیرطبیعی به متخصص بیهوشی
- استفاده مؤثر از انواع وسایل اکسیژن درمانی، رطوبت‌سازها و... طبق دستور متخصص بیهوشی
- مشارکت در انجام روشهای ایزولاسیون و کنترل عفونت
- ثبت و بایگانی گزارشات مربوط به بیماران و هزینه‌های درمانی
- مشارکت در تهیه، آماده سازی و نگهداری دستگاهها، تجهیزات، وسایل و سایر امکانات موردنیاز PACU
- رعایت نکات ایمنی مربوط به PACU
- مشارکت در اقدامات مربوط به تریخیص بیمار از PACU تحت نظر متخصص بیهوشی

د) نقش مراقبتی در سرویس درد حاد:

- در پذیرش و آماده سازی بیمار جهت اقدامات درمانی تحت نظر متخصص بیهوشی مشارکت نماید.
 - در آماده سازی و نگهداری وسایل، تجهیزات و داروها در سرویس درد حاد مشارکت نماید.
 - در انجام روش های کنترل درد حاد به متخصص بیهوشی کمک نماید.
 - آشنایی با عوارض کنترل سرویس درد حاد و اطلاع به متخصص بیهوشی جهت درمان.
 - در تریخیص بیمار از سرویس درد حاد تحت نظارت متخصص بیهوشی همکاری نماید.
- همچنین دانش آموختگان کارشناسی هوشبری به عنوان عضو تیم احیا (CPCR) و تحت نظر متخصص بیهوشی در زمینه برقراری و اداره راه هوایی و سایر وظایف محوله ایفای نقش می‌نمایند.

نقش ارتباطي:

- ارتباط با متخصصين بيهوشي، اعضاء تيم جراحي، کارکنان اتاق عمل، دانشجویان و...
- ارتباط با واحدهاي مرتبط با اتاق عمل مثل آزمایشگاه، بانک خون، رادیولوژی، مهندسي پزشکی و...
- ارتباط با واحد پرستاري و سيستم اداري بیمارستان

یادآوری مهم

کارشناسان هوشبری نمی‌توانند مستقلاً به امر هوشبری بپردازند و موسسات و بیمارستانها حق ندارند آنان را مستقلاً بکار گمارند.